

YRKANDE

D, M, L, C

Särskilt yttrande

KD

Datum: 2022-04-27

Ärende: 3.1

Yrkande angående – Motion av V om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.

Yrkandet

Socialtjänsten i Göteborg har landets största andel av upphandlat boende. Den totala andelen upphandlade HVB-hem, försvårar en nödvändig överblick. Uppföljning och kvalitetssäkring har inte fungerat, något som IVO vid upprepade tillfällen har påtalat. Driftformen i sig är dock inte kopplat till eventuella oegentligheter ur ett behandlingsmässigt perspektiv och det finns inget som talar för att driftformen i egen regi, skulle garantera en höjd kvalitet. Vår bedömning är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts och en sådan kommer att ingå i de kategoriplansarbeten som redan pågår.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-03-14

Diarienummer 1352/21

Handläggare

Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 05 88

E-post: charlotta.bjerhem@stadshuset.goteborg.se

Motion av Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) om fler HVB-hem i kommunal regi

Motionen

Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Göteborgs Stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende (HVB) i egen regi.

Dessutom föreslås fullmäktige besluta att socialnämnd Sydväst får i uppdrag att ta fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn och unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Motionärerna framför att personer som placeras på hem för vård eller boende av socialtjänsten befinner sig i en mycket utsatt livssituation och har ett behov av en trygg miljö, god vård, daglig omsorg och stöd för att utvecklas åt ett gynnsamt håll. Samtidigt pekar motionärerna bland annat på att det framkommit brister inom HVB-hem, att det finns utmaningar för socialtjänsten i att hitta platser på HVB-hem som passar den enskildas behov och att placeringar på HVB-hem kan vara en stor kostnad. Merparten av Göteborgs Stads kostnader för behandlingshem och HVB-hem år 2020 utgjordes av privata aktörer. Göteborgs Stad bör sträva efter att kostnaderna för HVB-placeringar motsvaras av högsta möjliga kvalitet. Ett viktigt steg för att förbättra kvaliteten är att kommunen i högre grad bedriver vården själva, bland annat för att få en tydligare styrning och uppföljning av den vård som bedrivs.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost samt Sydväst. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Socialnämnd Centrum	Tar inte ställning till motionen om fler HVB-hem i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av kategoriplaner inom	Samlad placerings- och inköpsfunktion (Spink) har i uppdrag att samordna den strategiska delen av köp inom vård och boende. Kategoristyrning är ett sätt att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär bland annat att genomföra analyser som ett beslutsunderlag. Spink

	Barn och Unga och Vuxna under 2022. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande V, MP och FI Yrkande S	samordnar berörda nämnders arbete med kategoristyrning. I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att initiera en fördjupad dialog med Gryning. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Arbetet kan resultera i förslag om att utöka HVB i egen regi. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet. Bedömningen är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts. En sådan kommer att ingå i nämnda kategoriplansarbeten. Bedömningen är också att omhändertaga motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden.
Socialnämnd Hisingen	Tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi, utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande V och MP Yrkande S Omröstning Yttrande M och L	Spink har i uppdrag att samordna den strategiska delen av köp inom vård och boende. Kategoristyrning är ett sätt att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär bland annat att genomföra analyser som ett beslutsunderlag. Spink samordnar berörda nämnders arbete med kategoristyrning. I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att bland annat initiera en fördjupad dialog med Gryning. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Arbetet kan resultera i förslag om att utöka HVB i egen regi. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet. Bedömningen är att omhändertaga motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden.
Socialnämnd Nordost	Tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag beaktas i arbetet	Spink har i uppdrag att samordna den strategiska delen av köp inom vård och boende. Kategoristyrning är ett sätt att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär bland annat att genomföra

	med utvecklande av kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande V och MP	analyser som ett beslutsunderlag. Spink samordnar berörda nämnders arbete med kategoristyrning. I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att initiera en fördjupad dialog med Gryning. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Arbetet kan resultera i förslag om att utöka HVB i egen regi. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet. Bedömningen är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts. En sådan kommer att ingå i nämnda kategoriplansarbeten. Bedömningen är också att inte ta ställning till motionen och beakta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden.
Socialnämnd Sydväst	Tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen. Yrkande V, MP, S och FI Omröstning	Spink har i uppdrag att samordna den strategiska delen av köp inom vård och boende. Kategoristyrning är ett sätt att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär bland annat att genomföra analyser som ett beslutsunderlag. Spink samordnar berörda nämnders arbete med kategoristyrning. I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att initiera en fördjupad dialog med Gryning. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Arbetet kan resultera i förslag om att utöka HVB i egen regi. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet. Bedömningen är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts. En sådan kommer att ingå i nämnda kategoriplansarbeten. Bedömningen är därför att omhänderta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Placering på HVB är kostsamma insatser för barn, unga och vuxna med stora behov. Staden har viss verksamhet i egen regi, men merparten verkställs av externa leverantörer. Placeringskostnaderna beror framför allt på dygnskostnader, antal personer som beviljas insatsen och antalet dygn som insatsen pågår. Långsiktigt kan totalkostnaden påverkas av hur väl insatserna tillgodoser aktuella behov, eftersom det kan bidra till ett minskat behov av insatser.

Fler HVB i egen regi innebär initialt investeringskostnader. Det innebär också löpande fasta kostnader, framför allt för personal. I vilken utsträckning fler HVB i egen regi påverkar placeringskostnaderna är svårbedömt. I remissvaren har inte socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen tagit ställning till vilka ekonomiska konsekvenser som förslagen i motionen skulle innebära.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Individer som bor på HVB har en problematik som inte kan tillgodoses i socialtjänstens öppna insatser och kan inte bo kvar i det egna hemmet. HVB kan ha olika driftsformer, målgrupper och arbetssätt.

För att säkerställa att de individer som har behov av att få insatsen behöver staden ha en tillräcklig tillgång till platser utifrån de behov som finns. Den socialnämnd som fattar beslut om placering är ansvarig för att de HVB som används har en tillräcklig kvalitet oavsett driftsform.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Socialnämnd Centrums handlingar 2022-02-22 § 48
3. Socialnämnd Hisingens handlingar 2022-02-22 § 62
4. Socialnämnd Nordost handlingar 2022-02-22 § 84
5. Socialnämnd Sydväst handlingar 2022-02-23 § 67

Handling 2021 nr 229

Motion av Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) om fler HVB-hem i kommunal regi

Personer som placeras på hem för vård eller boende (HVB) av socialtjänsten befinner sig i en mycket utsatt livssituation och har ett behov av en trygg miljö, god vård, daglig omsorg och stöd för att utvecklas åt ett gynnsamt håll. En placering av socialtjänsten utanför det egna hemmet är oavsett bakomliggande orsaker ett stort ingrepp i en människas liv, särskilt för barn och unga. För många barn, särskilt i yngre åldrar, är det fördelaktigt att i första hand placeras i familjehem för att skapa en trygg och hemliknande miljö. I vissa fall där vård- eller omsorgsbehovet är stort eller särskilt utmanande kan det dock finnas behov av en placering på HVB-hem under en period. I Göteborg liksom i stora delar av landet råder både ständigt brist på familjehem och utmaningar i att hitta platser på HVB-hem som passar den enskildas behov. Det är av största vikt för barn och ungas liv och hälsa att HVB-hemmen som används håller en hög standard och erbjuder anpassade insatser utifrån det enskilda barnets behov av stöd och vård.

Socialnämnderna har det sammanhållande ansvaret för alla som placeras på HVB-hem, medan själva hemmet kan drivas antingen i offentlig, ideell eller privat regi. Placeringar på HVB-hem kan medföra mycket höga kostnader eftersom personer med omfattande behov av både vård och boende kräver kompetent personal, bra bemanning, och en god livsmiljö. Göteborgs stads totala kostnader för placeringar på både behandlingshem och HVB-hem för barn, unga, och vuxna under 2020 fördelades enligt följande: 89% till privata aktörer, 7% till offentliga, och endast 4% till stiftelser/föreningar.

Att bedriva ett HVB-hem kan vara mycket lönsamt för en vinstdrivande aktör, och den övervägande majoriteten av kommunens kostnader går till privata bolag. Samtidigt visar granskningar gång på gång att regelverken och tillsynen från IVO uppenbarligen inte är tillräckliga för att säkerställa tillräcklig bemanning och hög kvalitet på dessa hem. Socialtjänstens placeringar på både familjehem, behandlingshem och HVB-hem kommer alltid att ha en hög kostnad då det är en omfattande insats som kräver tillsyn dygnet runt. Göteborgs stad bör sträva efter att kostnaderna motsvaras av högsta möjliga kvalitet, något som är svårt oavsett driftsform men särskilt svårt om merparten av aktörerna har ett intresse av att hålla nere kostnader för att kunna gå med vinst.

De granskningar som SVT har genomfört under 2020-2021 visar att många HVB-hem runt om i Sverige får upprepade och allvarlig kritik av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) samtidigt som de fortsatt har tillstånd att bedriva verksamhet. Granskningarna visar bland annat våld och hot, missförhållanden som inte anmäls, brister i personalens

bemötande och kompetens, saknade utredningar och lämplighetsbedömningar. Den tragiska händelsen i juni 2021 där en femåring placerad på HVB-hem förolyckades är det yttersta exemplet på att kvaliteten på samhällets vård om barn och unga behöver genomgå grundliga förbättringar och att både IVO och socialtjänsterna behöver förstärka insynen och styrningen över hemmen.

Ett viktigt steg för att förbättra kvaliteten är att kommunen i högre grad ska bedriva vården själva; för tydligare styrning och uppföljning, ökad närhet till HVB-hemmen, och förstärkt möjlighet att påverka inriktning och kvalitet på den vård som bedrivs. Vi vill därför att Göteborgs stad driver fler HVB-hem i egen regi, och inriktar verksamheten utifrån de behov som finns bland målgrupperna.

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Frida Tånghag (V)

Sara Carlsson Hägglund (V)

§ 48 Svar på Remiss Motion av Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) om fler HVB-hem i kommunal regi

N164-1547/21

Socialförvaltningen Centrum har 2022-02-02 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Jennifer Merelaid Hankins (V) yrkar bifall till yrkande från (V), (MP), (FI). Se bilaga 10 till protokollet.

Ulf Carlsson (MP) yrkar bifall till yrkande från (V), (MP), (FI). Se bilaga 10 till protokollet.

Masoud Vatankhah (FI) yrkar bifall till yrkande från (V), (MP), (FI). Se bilaga 10 till protokollet.

Kristina Bergman Alme (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Per Holm (D) har inkommit med ett yrkande från (D) men meddelar att (D) drar tillbaka detta yrkande. Han yrkar istället bifall till förvaltningens förslag.

Lisen Kindbom (S) yrkar bifall till yrkande från (S). Se bilaga 11 till protokollet.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande Nina Miskovsky (M) ställer förvaltningens förslag, yrkande från (V), (MP) (FI) och yrkande från (S) mot varandra och finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslut

Socialnämnden Centrum tar inte ställning till motionen om fler HVB-hem i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.

Socialnämnden Centrum översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-02-22

Dag för justering
2022-02-28

Vid protokollet

Sekreterare
Lovisa Varenius

Ordförande
Nina Miskovsky

Justerande
Ulf Carlsson

Yrkande

Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Feministiskt Initiativ

2022-02-22

Ärende 9

Yrkande angående Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Centrum tillstyrker motionen.
2. Socialnämnden Centrum översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Yrkandet

I vilken omfattning kommunen driver verksamhet i egen regi är en fråga om politisk styrning. Göteborgs stad har ett befolkningsunderlag och ett behov hos målgruppen för att kunna driva fler HVB-hem med olika inriktningar i egen regi. I Göteborgs stad går 72% av kostnaderna för HVB-hem till privata aktörer. Det finns därmed stort utrymme för kommunen att ta ett större ansvar genom att utföra en större andel av den vård som idag utförs av privata aktörer.

De kategoriplaner som tas fram inom Barn och Unga och Vuxna under 2022 anser vi bör arbeta utifrån inriktningen att bedriva fler HVB-hem i egen regi, och att motionen därför ska tillstyrkas. Verksamheternas innehåll och utformning ska därefter utvecklas utifrån målgruppens behov och utifrån de analyser som tjänstpersonerna tar fram inom kategoriplansarbetet. Vi anser att det är positivt att frågan om HVB-hem i egen regi diskuteras både på den politiska nivån och bland tjänstepersoner, för att gemensamt hitta hållbara vägar framåt i arbetet.

De utmaningar som förvaltningen beskriver gällande upphandling i förhållande till Gryning vård är ytterligare ett argument för att Göteborgs stad i högre grad ska bedriva HVB-hem i egen regi. Även när HVB-hem samlats under ett kommunalt vårdbolag kan inte Gryning längre användas som en ”inhouse”-lösning som tidigare, utan ingår i samma konkurrensutsättning och långdragna upphandlingsprocesser som privata aktörer. Ständiga upphandlingar skapar administration och ineffektivitet i onödan. Hur Gryning kan användas av kommunen på ett bättre sätt anser vi också bör ses över i kategoriplansarbetet.

Yrkande
2022-02-18

Socialdemokraterna

Ändringsyrkande angående Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

Socialnämnd Centrum beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att:

- 1) tillstyrka motionens att-sats 1 att Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi
- 2) avstyrka motionens att-sats 2
- 3) att översända förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Yrkandet

Vi anser att Göteborgs stad har utrymme att ta ett större ansvar för driften av HVB-hem i egen regi. Verksamheten kan utvecklas och utformas med stöd av de analyser som tas fram i kategoriplansarbetet. Vi välkomnar att Göteborgs stad tar fram en plan för att bedriva fler HVB-hem i egen regi. Vi anser att motionens att-sats 2 är för tidigt väckt och att förslag till beslut om placering och utformning hellre kan lyftas då planen finns på plats.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-02-02

Diarienummer N164-1547/21

Handläggare

Catharina Gabrielsson

Telefon: 031-365 00 00

E-post:

catharina.gabrielsson@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum tar inte ställning till motionen om fler HVB-hem i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.

Socialnämnden Centrum översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Socialnämnden Centrum ska yttra sig om remissen till kommunfullmäktige senast 2022-03-11.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hem för vård eller boende (HVB) är kostsamma insatser för barn, unga och vuxna med stora behov. Den ekonomiska analysen behöver ta hänsyn till antal personer med insats, längden på insatserna samt i vilken utsträckningen de som får insatserna utvecklas i rätt riktning genom ett minskat behov på sikt. Insatsen har även stora beroenden till andra insatser såsom exempelvis öppenvård och familjehem.

Under 2022 inleds kategoriplansarbete inom såväl barn och unga som vuxenområdet där strategier för att tillgodose aktuella behov och målsättningar utvecklas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

HVB är en insats för personer i en mycket utsatt situation och i många fall det sista valet för att möjliggöra förändring. Det är avgörande att de olika insatserna som behövs finns tillgängliga i den omfattning som behövs samt att de håller den kvalitet som behövs.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2022-02-15.

Bilagor

1. Motion av Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) om fler HVB-hem i kommunal regi

Ärendet

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Socialnämnden Centrum ska yttra sig om remissen till kommunfullmäktige senast 2022-03-11.

Beskrivning av ärendet

Motionen beskriver att för att förbättra kvaliteten på den HVB vård som Göteborgs stad använder så bör kommunen i högre grad bedriva vården själva. Det innebär enligt motionen tydligare styrning och uppföljning, ökad närhet till HVB-hemmen, och förstärkt möjlighet att påverka inriktning och kvalitet på den vård som bedrivs. Motionen beskriver också att Göteborgs stad bedriver en mycket liten del av den HVB vård som används i egen regi.

Förvaltningens bedömning

Samlad placerings och inköpsfunktion(Spink) har i uppdrag av Socialnämnderna och nämnden för Funktionsstöd att samordna placeringar av vård och boende. Aktuella insatser förmedlas med vissa undantag via Spink. Spink har även i uppdrag att samordna den strategiska delen av köpen och samordnar därför berörda nämnders arbete med kategoristyrning. Kategoristyrning är ett faktabaserat arbetssätt för att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär att bland annat att fördjupade analyser avseende behov genomförs för att åstadkomma ett beslutsunderlag. Avseende motionens förslag så omfattar den stora delar av individ- och familjeomsorgens verksamheter och de flesta analyser som genomförs särskiljer barn och vuxna. Avseende barn och unga så genomfördes en analys avseende HVB som blev klar 2021.

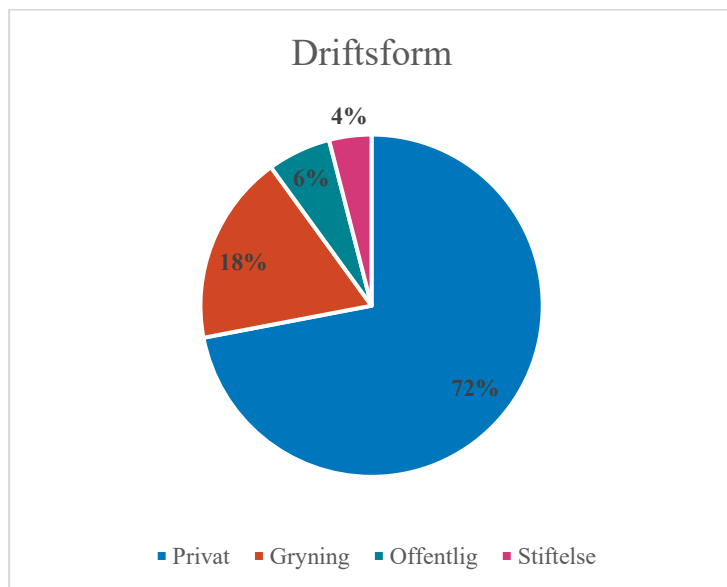
Området är komplicerat och för att beskriva det översiktligt så har Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvar för tvångsvården medan kommunen ansvarar för den frivilliga vården.

Göteborg är största ägare i det kommunala vårdbolaget Gryning vård. Gryning tog vid bildandet över institutioner och familjehemsverksamheter som tidigare drivits av landstingen i Västra Götaland och Göteborgs Stad. Gryning skulle driva och utveckla de verksamheter och insatser som kommunerna av olika skäl inte själva kunde driva och på så sätt erbjuda ett välutvecklat utbud. Gryning ägs av kommunerna i Västra Götaland och erbjuder bland annat HVB- och öppenvård för barn, ungdomar och familjer, jour- och familjehem, beroendevård, lägenheter med stöd, boende för ensamkommande barn och ungdomar, insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck samt LSS-boende.

Marknaden och förutsättningarna har under åren förändrats. Fram till och med de senaste åren har Göteborgs stad utöver ett antal abonnemangsplatser tillämpat "In house" undantaget vilket inneburit att Gryning har kunnat användas utan upphandling. När

kriterierna för "In-House" sedan 2018 inte längre uppfylls så behöver Gryning behandlas på samma sätt som övriga leverantörer och ingå ramavtal alternativt direktupphandling. Det har inneburit en hårdare konkurrens och en annan roll mer likställd med övriga leverantörer inom området.

Diagrammet nedan visar hur kostnaderna för HVB exklusive SiS fördelade sig under 2020 mellan olika driftsformer. Majoriteten är externa utförare(72%) och därefter fördelar sig kostnaderna mellan Gryning vård(18%), Kommun(6%) och stiftelse(4%).

Spink återkopplar löpande till förvaltningarna avseende vilka insatser och målgrupper där det finns svårigheter att hitta en plats. Inom det aktuella området så har det en tid varit svårt att hitta platser till de yngre barnen med sammansatta behov utifrån ett socialt perspektiv samt utifrån en funktionsnedsättning. Det handlar inte om många barn men de är särskilt utsatta och riskerar att placeras långt från Göteborg.

I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att initiera en fördjupad dialog med Gryning.

Det finns fem HVB hem för barn och unga som drivs i egen regi i Göteborg samt ett HVB för vuxna i egen regi i Göteborg med målgruppen unga Vuxna. Ett arbete pågår med att samordning och förmedling av alla HVB som drivs i egen regi sker genom Spink för att säkerställa god beläggning.

I Spinks uppdrag ingår som nämnts ovan att driva och samordna arbetet med kategoristyrning som är ett faktabaserat arbetssätt för att utveckla en behovsförsörjningsstrategi med utgångspunkt i den aktuella organisationens mål och uppdrag. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Målgruppernas hela behov är en avgörande del i den fakta som blir grunden för arbetet som kan resultera i förslag om att utöka HVB verksamheten i egen regi. Om så blir fallet eskaleras det som förslag till berörda nämnder. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet.

Förvaltningen bedömning är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts och en sådan kommer att ingå i nämnda kategoriplansarbeten. Den analysen omfattar såväl ekonomiska som kvalitativa bedömningar och ställningstaganden.

Förvaltningens bedömning är därför att omhänderta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden och genom dem utarbeta ändamålsenlig behovsförsörjning.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

§62 N166-1221/21

Svar på remiss avseende motion om fler HVB-hem i kommunal regi, SLK dnr 1352/21

Beslut

1. Socialnämnd Hisingen tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi, utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.
2. Socialnämnd Hisingen översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.
3. Socialnämnd Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärende

I motion till kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Förvaltningens bedömning är att omhänderta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbeten avseende berörda områden och genom de utarbete ändamålsenlig behovsförsörjning.

Handling

1. Motion om fler HVB-hem i kommunal regi
2. Yrkande från V och MP, daterat 2022-02-21
3. Yrkande från S, daterat 2022-02-22

Yrkanden

Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar bifall till yrkandet från V och MP.

Salam Kaskas (S) yrkar bifall till yrkandet från S.

Åke Björk (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar att i propositionsordningen ställa att-satserna i motionen var för sig och ställa de mot avslag.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-22

§62 Fortsättning

Simona Mohamsson (L) yrkar till kontraposition mellan yrkandet från V och MP och yrkandet från S.

Propositionsordning 1

Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer proposition på yrkandet från Sara Carlsson Hägglund (V) angående förslag till propositionsordning mot yrkandet från Simona Mohamsson (L) angående förslag till kontraposition. Ordförande finner att nämnden bifaller yrkandet från Simona Mohamsson (L). Omröstning begärs.

Propositionsordning 2

Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer kontraposition på yrkandet från V och MP mot yrkandet från S och finner att nämnden beslutar att bifalla yrkandet från V och MP.

Propositionsordning 3

Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer proposition på yrkandet från V och MP mot förvaltningens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag. Omröstning två begärs.

Omröstning 1

Godkänd voteringsproposition:

Ja för bifall till yrkandet från Simona Mohamsson (L) angående kontraposition på yrkandet från V och MP mot yrkandet från S som förslag till propositionsordning.

Nej för bifall till yrkandet från Sara Carlsson Hägglund (V) att ställa att-satserna i motionen var för sig och ställa de mot avslag som förslag till propositionsordning.

Åke Björk (M), Peter Svanberg (D), Rickard Eriksson (M), Kristina Carlsson (D), Birgitta Thörn (SD) och Simona Mohamsson (L) röstar Ja.

Salam Kaskas (S), Sara Carlsson Hägglund (V), Sophia Nilsson (MP), Gladys Velarde Fernandez (S) och Marie Brynolfsson (V) röstar Nej.

Socialnämnd Hisingen beslutar med 6 röster ja mot 5 röster nej att bifalla yrkandet från Simona Mohamsson (L).

Omröstning 2

Godkänd voteringsproposition: Ja för bifall till förvaltningens förslag och Nej för bifall till yrkandet från V och MP.

Åke Björk (M), Peter Svanberg (D), Rickard Eriksson (M), Kristina Carlsson (D), Birgitta Thörn (SD) och Simona Mohamsson (L) röstar Ja.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-22

§62 Fortsättning

Salam Kaskas (S), Sara Carlsson Hägglund (V), Sophia Nilsson (MP), Gladys Velarde Fernandez (S) och Marie Brynolfsson (V) röstar Nej.

Socialnämnd Hisingen beslutar med 6 röster ja mot 5 röster nej att bifalla förvaltningens förslag.

Protokollsanteckning

Simona Mohamsson (L) lämnar yttrande från M och L till protokollet enligt bilaga 3.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret, SLK dnr 1352/21

Dag för justering

2022-02-22

Vid protokollet

Sekreterare

Tea Aracic

Ordförande

Simona Mohamsson (L)

Justerande

Sara Carlsson Hägglund (V)

Yrkande

Vänsterpartiet, Miljöpartiet

Ärende 14

Yrkande angående Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Hisingen tillstyrker motionen.
2. Socialnämnden Hisingen översänder förvaltningens tjänsteutlåtande med ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Yrkandet

I vilken omfattning kommunen driver verksamhet i egen regi är en fråga om politisk styrning. Göteborgs stad har ett befolkningsunderlag och ett behov hos målgruppen för att kunna driva fler HVB-hem med olika inriktningar i egen regi. I Göteborgs stad går 72% av kostnaderna för HVB-hem till privata aktörer. Det finns därmed stort utrymme för kommunen att ta ett större ansvar genom att utföra en större andel av den vård som idag utförs av privata aktörer.

De kategoriplaner som tas fram inom Barn och Unga och Vuxna under 2022 anser vi bör arbeta utifrån inriktningen att bedriva fler HVB-hem i egen regi, och att motionen därför ska tillstyrkas. Verksamheternas innehåll och utformning ska därefter utvecklas utifrån målgruppens behov och utifrån de analyser som tjänstepersonerna tar fram inom kategoriplansarbetet. Vi anser att det är positivt att frågan om HVB-hem i egen regi diskuteras både på den politiska nivån och bland tjänstepersoner, för att gemensamt hitta hållbara vägar framåt i arbetet.

De utmaningar som förvaltningen beskriver gällande upphandling i förhållande till Gryning vård är ytterligare ett argument för att Göteborgs stad i högre grad ska bedriva HVB-hem i egen regi. Även när HVB-hem samlats under ett kommunalt vårdbolag kan inte Gryning längre användas som en ”inhouse”-lösning som tidigare, utan ingår i samma konkurrensutsättning och långdragna upphandlingsprocesser som privata aktörer. Ständiga upphandlingar skapar administration och ineffektivitet i onödan. Hur Gryning kan användas av kommunen på ett bättre sätt anser vi också bör ses över i kategoriplansarbetet.

2022-02- 22

Ändringsyrkande angående Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

Socialnämnd Hisingen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att:

- 1) tillstyrka motionens att-sats 1 att Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
- 2) avstyrka motionens att-sats 2.
- 3) att översända förvaltningens tjänsteutlåtande med ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Yrkandet

Vi anser att Göteborgs stad har utrymme att ta ett större ansvar för driften av HVB-hem i egen regi. Verksamheten kan utvecklas och utformas med stöd av de analyser som tas fram i kategoriplansarbetet. Vi välkomnar att Göteborgs stad tar fram en plan för att bedriva fler HVB-hem i egen regi. Vi anser att motionens att-sats 2 är för tidigt väckt och att förslag till beslut om placering och utformning hellre kan lyftas då planen finns på plats.

Yttrande avseende punkten 14 - Svar på remiss avseende motion om fler HVB-hem i kommunal regi.

Nuvarande lagstiftning och regelverk innebär att kommunen (i detta fall Socialnämnden Hisingen och i övriga delar av Göteborg) om ett beslut tas om placering, plats måste bokas upp och därtill betalas även om platsen inte utnyttjas. Anledningen till att platsen inte utnyttjas är i många fall att man inte återfinner barnet eller att barnet är på okänd plats. Detta gör att det dels blir en kostnad för en plats som inte används av något barn och dels att en plats kan spärras för barn som finns på plats och som är i behov av en plats. Således är detta en förlust både ekonomiskt och för tillgången på platser för placeringar. Därtill betalar vi för något som inte har motsvarande kostnad. När det gäller denna typ av placeringar vill vi framföra att det skulle vara bra om kommunen driver HVB-hem (och andra typen av boenden) där placering kan ske även om det inte finns plats för samtliga barn som är placerade.

Sådana boendeanternativ som får betalt utan att utföra en uppgift för en kostnad anser vi ska utföras i kommunal regi, då det inte handlar om kvalitet, valfrihet eller något annat. I övrigt instämmer vi i tjänsteutlåtandet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-01-14

Diarienummer N166-1221/21

Handläggare

Rebecca Huber

Telefon: 031-365 00 00

E-post: rebecca.huber@socialhisingen.goteborg.se

Svar på remiss avseende motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi, utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.
2. Socialnämnd Hisingen översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.
3. Socialnämnd Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

I motion till kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Förvaltningens svar ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2022-03-01.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hem för vård eller boende (HVB) är kostsamma insatser för barn, unga och vuxna med omfattande behov. Den ekonomiska analysen behöver ta hänsyn till antal personer med insats, längden på insatserna samt i vilken utsträckningen de som får insatserna utvecklas i rätt riktning genom ett minskat behov på sikt. Insatsen har även stora beroenden till andra insatser som exempelvis öppenvård och familjehem.

Under 2022 inleds kategoriplansarbete inom såväl barn och unga som vuxenområdet där strategier för att tillgodose aktuella behov och målsättningar utvecklas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

HVB är en insats för personer i en mycket utsatt situation och i många fall det sista valet för att möjliggöra förändring. Det är avgörande att de olika insatserna som behövs finns tillgängliga i den omfattning som behövs samt att de håller den kvalitet som behövs.

Samverkan

Information har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 15 feb 2022.

Bilagor

1. Motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Ärendet

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

3. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
4. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Beskrivning av ärendet

I motionen lyfts att kvaliteten på den HVB-vård som ges kan bli bättre och att detta kan ske genom att kommunen i högre grad bedriver vården själva. Det innebär enligt motionen tydligare styrning och uppföljning, ökad närhet till HVB-hemmen, och förstärkt möjlighet att påverka inriktning och kvalitet på den vård som bedrivs. Motionen beskriver också att Göteborgs stad bedriver en mycket liten del av den HVB vård som används i egen regi.

Bakgrund

Samlad placerings och inköpsfunktion (Spink) har i uppdrag av socialnämnderna och nämnden för Funktionsstöd att samordna placeringar av vård och boende.

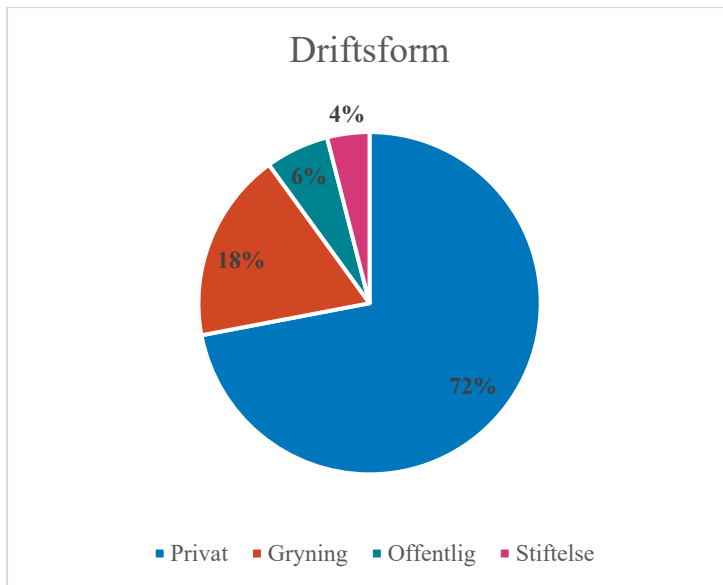
Aktuella insatser förmedlas med vissa undantag via Spink. Spink har även i uppdrag att samordna den strategiska delen av köpen och samordnar därför berörda nämnders arbete med kategoristyrning. Kategoristyrning är ett faktabaserat arbetssätt för att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär att bland annat att fördjupade analyser avseende behov genomförs för att åstadkomma ett beslutsunderlag. Avseende motionens förslag så omfattar den stora delen av individ- och familjeomsorgens verksamheter och de flesta analyser som genomförs särskiljer barn och vuxna. Avseende barn och unga så genomfördes en analys avseende HVB som blev klar 2021.

Området är komplicerat och för att beskriva det översiktligt så har Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvar för tvångsvården medan kommunen ansvarar för den frivilliga vården. Göteborg är största ägare i det kommunala vårdbolaget Gryning vård. Gryning tog vid bildandet över institutioner och familjehemsverksamheter som tidigare drivits av landstingen i Västra Götaland och Göteborgs Stad. Gryning skulle driva och utveckla de verksamheter och insatser som kommunerna av olika skäl inte själva kunde driva och på så sätt erbjuda ett välutvecklat utbud. Gryning ägs av kommunerna i Västra Götaland och erbjuder bland annat HVB- och öppenvård för barn, ungdomar och familjer, jour- och familjehem, beroendevård, lägenheter med stöd, boende för ensamkommande barn och ungdomar, insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck samt LSS-boende.

Marknaden och förutsättningarna har under åren förändrats. Fram till och med de senaste åren har Göteborgs stad utöver ett antal abonnemangsplatser tillämpat "In house" undantaget vilket inneburit att Gryning har kunnat användas utan upphandling. När kriterierna för "In-House" sedan 2018 inte längre uppfylls så behöver Gryning behandlas på samma sätt som övriga leverantörer och ingå ramavtal alternativt

direktupphandling. Det har inneburit en hårdare konkurrens och en annan roll mer likställd med övriga leverantörer inom området.

Diagrammet nedan visar hur kostnaderna för HVB exklusive SiS fördelade sig under 2020 mellan olika driftsformer. Majoriteten är externa utförare (72 procent) och därefter fördelar sig kostnaderna mellan Gryning vård(18 procent), Kommun (6 procent) och stiftelse (4 procent).

Spink återkopplar löpande till förvaltningarna avseende vilka insatser och målgrupper där det finns svårigheter att hitta en plats. Inom det aktuella området så har det en tid varit svårt att hitta platser till de yngre barnen med sammansatta behov utifrån ett socialt perspektiv samt utifrån en funktionsnedsättning. Det handlar inte om många barn men de är särskilt utsatta och riskerar att placeras långt från Göteborg.

I den senaste analysen som genomfördes avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi. Utan att fördjupa dialogen med Gryning avseende de aktuella behoven samt att utreda formerna för en verksamhet som tar emot ovan nämnda målgrupp i Göteborg. Samt att samordna placeringarna gällande alla HVB som drivs i egen regi genom Spink för att säkerställa god beläggning.

Avseende HVB för vuxna finns ett HVB i egen regi i Göteborg med målgruppen unga Vuxna.

I Spinks uppdrag ingår som nämnts ovan att driva och samordna arbetet med kategoristyrning som är ett faktabaserat arbetssätt för att utveckla en behovsförsörjningsstrategi med utgångspunkt i den aktuella organisationens mål och uppdrag. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Målgruppernas hela behov är en avgörande del i den fakta som blir grunden för arbetet som kan resultera i förslag om att utöka HVB verksamheten i egen regi. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att omhänderta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden och genom dem utarbeta ändamålsenlig behovsförsörjning.

Christina Alvelin

Förvaltningsdirektör

Rebecca Huber

Förvaltningscontroller

Svar på remiss motion om fler HVB-hem i kommunal regi

§ 84, N163-1619/21

Ärendet

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Motionen har översänts till Socialnämnd Nordost för yttrande.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-11-25.

Yrkande från Vänsterpartiet och Miljöpartiet daterat 2022-02-21.

Jäv

Joel Abrahamsson (MP) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Yrkanden

Frida Tånghag (V) yrkar i enlighet med Vänsterpartiets och Miljöpartiets yrkande:

1. Socialnämnden Nordost tillstyrker motionen.
2. Socialnämnden Nordost översänder detta yrkande som remissvar till Kommunfullmäktige.

Peter Mattiasson (M), Jesper Jinesjö (S), Per-Eric Trulsson (SD) och Ing-Marie Fredér (D) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på Frida Tånghags yrkande och förvaltningens förslag och finner att Socialnämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-22

Beslut

1. Socialnämnd Nordost tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag beaktas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.
2. Socialnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Expedieras

Kommunfullmäktige

Dag för justering

2022-02-28

Vid protokollet

Sekreterare

Annika Funkqvist

Ordförande

Kojo Ansah-Pewudie

Justerande

Frida Tånghag

Yrkande

Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Ärende 16

Yrkande angående Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi
Förslag till beslut

1. Socialnämnden Nordost tillstyrker motionen.
2. Socialnämnden Nordost översänder detta yrkande som remissvar till Kommunfullmäktige.

Yrkandet

I vilken omfattning kommunen driver verksamhet i egen regi är en fråga om politisk styrning. Göteborgs stad har ett befolkningsunderlag och ett behov hos målgruppen för att kunna driva fler HVB-hem med olika inriktningar i egen regi. I Göteborgs stad går 72% av kostnaderna för HVB-hem till privata aktörer. Det finns därmed stort utrymme för kommunen att ta ett större ansvar genom att utföra en större andel av den vård som idag utförs av privata aktörer. De kategoriplaner som tas fram inom Barn och Unga och Vuxna under 2022 anser vi bör arbeta utifrån inriktningen att bedriva fler HVB-hem i egen regi, och att motionen därför ska tillstyrkas. Verksamheternas innehåll och utformning ska därefter utvecklas utifrån målgruppens behov och utifrån de analyser som tjänstpersonerna tar fram inom kategoriplansarbetet. Vi anser att det är positivt att frågan om HVB-hem i egen regi diskuteras både på den politiska nivån och bland tjänstepersoner, för att gemensamt hitta hållbara vägar framåt i arbetet.

De utmaningar som förvaltningen beskriver gällande upphandling i förhållande till Gryning vård är ytterligare ett argument för att Göteborgs stad i högre grad ska bedriva HVB-hem i egen regi. Även när HVB-hem samlats under ett kommunalt vårdbolag kan inte Gryning längre användas som en "inhouse"-lösning som tidigare, utan ingår i samma konkurrensutsättning och långdragna upphandlingsprocesser som privata aktörer. Ständiga upphandlingar skapar administration och ineffektivitet i onödan. Hur Gryning kan användas av kommunen på ett bättre sätt anser vi också bör ses över i kategoriplansarbetet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-11-25

Diarienummer N163-1619/21

Handläggare

Anna Kihlén, Ing-Marie Larsson, Johan Brandberg

E-post: Anna.kihlen@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss gällande motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Nordost tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag beaktas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.
2. Socialnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Motionen har översänts till socialnämnd Nordost för yttrande. Förvaltningen föreslår att motionens förslag omhändertas inom arbetet med de kommande kategoriplaner inom Barn och unga och vuxna under 2022.

Socialnämnd Nordost ska enligt remissutskick yttra sig i ärendet till kommunfullmäktige senast 8 mars 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hem för vård och boende, HVB vård är kostsamma insatser för barn, unga och vuxna med stora behov. Den ekonomiska analysen behöver ta hänsyn till antal personer med insats, längden på insatserna samt i vilken utsträckningen de som får insatserna utvecklas i planerad riktning för ett minskat behov på sikt. Bristen en på familjehem kan också innebära att HVB beviljas i avvaktan på familjehem.

Under 2022 inleds kategoriplansarbete inom Spink, (samlad placering och inköpsfunktion) för såväl barn och unga som vuxenområdet där strategier för att tillgodose aktuella behov och målsättningar utvecklas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

HVB är en insats för barn och unga samt vuxna personer i en mycket utsatt situation och i många fall det sista valet för att möjliggöra förändring. Det är avgörande att de olika insatserna som behövs finns tillgängliga i den omfattning som behövs samt att de håller den kvalitet som behövs.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 15 februari 2022.

Bilagor

1. Motion av Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) om fler HVB-hem i kommunal regi

Ärendet

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Beskrivning av ärendet

Motionen beskriver att för att förbättra kvaliteten på den HVB vård som Göteborgs stad använder så bör kommunen i högre grad bedriva vården själva. Det innebär enligt motionen tydligare styrning och uppföljning, ökad närhet till HVB-hemmen, och förstärkt möjlighet att påverka inriktning och kvalitet på den vård som bedrivs. Motionen beskriver också att Göteborgs stad bedriver en mycket liten del av den HVB vård som används i egen regi.

Samlad placering och inköpsfunktion, Spink

Spink har i uppdrag av Socialnämnderna och nämnden för Funktionsstöd att samordna placeringar av vård och boende. Aktuella insatser förmedlas med vissa undantag via Spink. Spink har även i uppdrag att samordna den strategiska delen av köpen och samordnar därför berörda nämnders arbete med kategoristyrning.

Kategoristyrning är ett faktabaserat arbetssätt för att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär att bland annat att fördjupade analyser avseende behov genomförs för att åstadkomma ett beslutsunderlag.

Avseende motionens förslag så omfattar den stora delar av individ- och familjeomsorgens verksamheter och de flesta analyser som genomförs särskiljer barn och vuxna.

Spink återkopplar löpande till förvaltningarna avseende vilka insatser och målgrupper där det finns svårigheter att hitta en plats. Inom det aktuella området så har det en tid varit svårt att hitta platser till de yngre barnen med sammansatta behov utifrån ett socialt perspektiv samt utifrån en funktionsnedsättning. Det handlar inte om många barn men de är särskilt utsatta och riskerar att placeras långt från Göteborg.

I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att initiera en fördjupad dialog med Gryning.

Vårdformer

Området är komplicerat och för att beskriva det översiktligt så har Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvar för tvångsvården medan kommunen ansvarar för den frivilliga vården.

Gryning vård AB

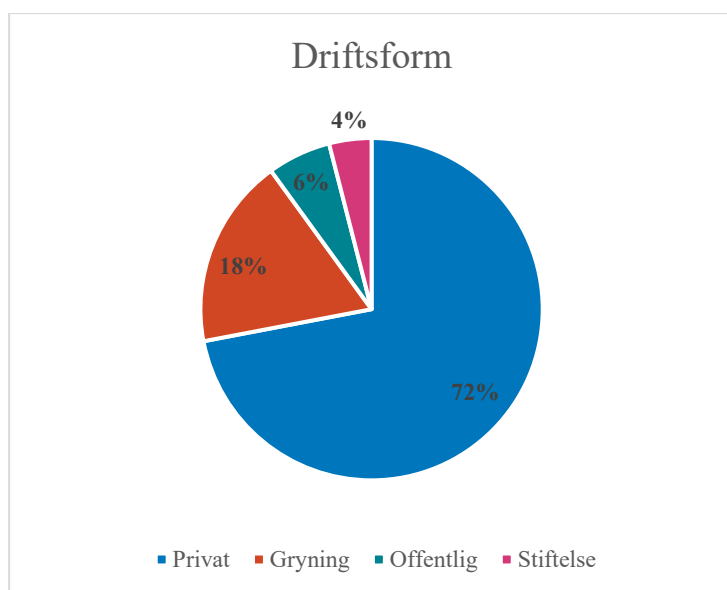
Göteborg är största ägare i det kommunala vårdbolaget Gryning vård. Gryning tog vid bildandet över institutioner och familjehemsverksamheter som tidigare drivits av landstingen i Västra Götaland och Göteborgs Stad. Gryning skulle driva och utveckla de verksamheter och insatser som kommunerna av olika skäl inte själva kunde driva och på så sätt erbjuda ett välutvecklat utbud. Gryning ägs av kommunerna i Västra Götaland och erbjuder bland annat HVB- och öppenvård för barn, ungdomar och familjer, jour- och familjehem, beroendevård, lägenheter med stöd, boende för ensamkommande barn och ungdomar, insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck samt LSS-boende.

Marknaden och förutsättningarna har under åren förändrats.

Fram till och med de senaste åren har Göteborgs stad utöver ett antal abonnemangsplatser tillämpat "In house" undantaget vilket inneburit att Gryning har kunnat användas utan upphandling. När kriterierna för "In-House" sedan 2018 inte längre uppfylls så behöver Gryning behandlas på samma sätt som övriga leverantörer och ingå ramavtal alternativt direktupphandling. Det har inneburit en hårdare konkurrens och en annan roll mer likställd med övriga leverantörer inom området.

Kostnader utifrån driftsformer

Diagrammet nedan visar hur kostnaderna för HVB exklusive SiS fördelade sig under 2020 mellan olika driftsformer. Majoriteten är externa utförare (72%) och därefter fördelar sig kostnaderna mellan Gryning vård(18%), Kommun(6%) och stiftelse(4%).

HVB i egen regi

Det finns fem HVB hem för barn och unga som drivs i egen regi i Göteborg samt ett HVB för vuxna i egen regi i Göteborg med målgruppen unga Vuxna.

Ett arbete pågår med samordning och förmedling av alla HVB som drivs i egen regi sker genom Spink för att säkerställa god beläggning.

Förvaltningens bedömning

I Spinks uppdrag ingår att driva och samordna arbetet med kategoristyrning som är ett faktabaserat arbetssätt för att utveckla en behovsförsörjningsstrategi med utgångspunkt i den aktuella organisationens mål och uppdrag.

Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Målgruppernas hela behov är en avgörande del i den fakta som blir grunden för arbetet som kan resultera i förslag om att utöka HVB verksamheten i egen regi. Om så blir fallet eskaleras det som förslag till berörda nämnder. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet.

Förvaltningens bedömning är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts och en sådan kommer att ingå i nämnda kategoriplansarbeten. Den analysen omfattar såväl ekonomiska som kvalitativa bedömningar och ställningstaganden.

Förvaltningens bedömning är därför att inte ta ställning till motionen och beakta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden och genom dem utarbeta ändamålsenlig behovsförsörjning.

Socialförvaltning Nordost

Gitte Caous
Förvaltningsdirektör

Ing-Marie Larsson
Avdelningschef

Svar på remiss - Motion om fler HVB-hem i kommunal regi

§ 67, N165-0703/21

Beslut

1. Socialnämnd Sydväst tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.
2. Socialnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

I motion till kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Förvaltningen föreslår att motionens förslag omhändertas inom arbetet med kategoriplaner inom Barn och unga och vuxna under 2022.

Handling

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 januari 2022.

Yrkande från V, MP och S med instämmande av FI (protokollsbilaga 3)

Yrkanden

Christian Larsson (V) yrkar bifall till yrkandet från V, MP och S (med instämmande av FI).

Ordförande Lena Olinder (M) yrkar, å Alliansens vägnar, bifall till tjänsteutlåtandet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att det egna förslaget från bifallits.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd propositionsordning: "Ja-röst för bifall till ordförandes yrkande. Nej-röst för bifall till Larssons (V) yrkande"

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-23

För Ja-propositionen röstar Sabina Music (C), Lillemor Williamsson (D), Birgitta Jakosjin (L), Dan Gustafsson (D), Lena Ferm (SD) och ordförande Lena Olinder (M).

För Nej-propositionen röstar Christian Larsson (V), Göran Moberg (S), Elias Ytterbrink (MP), Eshag Kia (S) och Annica Sjögren (V).

Med sex röster för ordförandes yrkande och fem röster för Larssons (V) yrkande beslutar socialnämnden att bifalla ordförandes yrkande, det vill säga bifall till tjänsteutlåtandet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-03-07

Vid protokollet

Sekreterare

Niklas Hall

Ordförande

Lena Lindström Olinder (M)

Justerande

Christian Larsson (V)

Yrkande

Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Feministiskt Initiativ och
Socialdemokraterna

Yrkande angående Svar på remiss om motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Sydväst tillstyrker motionen.
2. Socialnämnden Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande med ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Yrkandet

I vilken omfattning kommunen driver verksamhet i egen regi är en fråga om politisk styrning. Göteborgs stad har ett befolkningsunderlag och ett behov hos målgruppen för att kunna driva fler HVB-hem med olika inriktningar i egen regi. I Göteborgs stad går 72% av kostnaderna för HVB-hem till privata aktörer. Det finns därmed stort utrymme för kommunen att ta ett större ansvar genom att utföra en större andel av den vård som idag utförs av privata aktörer.

De kategoriplaner som tas fram inom Barn och Unga och Vuxna under 2022 anser vi bör arbeta utifrån inriktningen att bedriva fler HVB-hem i egen regi, och att motionen därför ska tillstyrkas. Verksamheternas innehåll och utformning ska därefter utvecklas utifrån målgruppens behov och utifrån de analyser som tjänstepersonerna tar fram inom kategoriplansarbetet. Vi anser att det är positivt att frågan om HVB-hem i egen regi diskuteras både på den politiska nivån och bland tjänstepersoner, för att gemensamt hitta hållbara vägar framåt i arbetet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-01-14

Diarienummer N165-0703/21

Handläggare

Dag Eliasson

Telefon: 031-365 00 00

E-post: dag.eliasson@socialsydvast.goteborg.se

Remissvar avseende motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

Motionens förslag omhändertas inom arbetet med kategoriplaner inom Barn och unga och vuxna under 2022.

1. Socialnämnd Sydväst tar inte ställning till motionen om fler HVB i kommunal regi utan föreslår att motionens förslag omhändertas i arbetet med utvecklande av Kategoriplaner inom Barn och Unga och Vuxna under 2022.
2. Socialnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnd Sydväst förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

1. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
2. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Socialnämnd sydväst ska yttra sig ärenden till kommunfullmäktige senast 2022-03-11.

Bedömning ur ekonomisk dimension

HVB vård är kostsamma insatser för barn, unga och vuxna med stora behov. Den ekonomiska analysen behöver ta hänsyn till antal personer med insats, längden på insatserna samt i vilken utsträckningen de som får insatserna utvecklas i rätt riktning genom ett minskat behov på sikt. Insatsen har även stora beroenden till andra insatser såsom exempelvis öppenvård och familjehem.

Under 2022 inleds kategoriplansarbete inom såväl barn och unga som vuxenområdet där strategier för att tillgodose aktuella behov och målsättningar utvecklas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

HVB är en insats för personer i en mycket utsatt situation och i många fall det sista valet för att möjliggöra förändring. Det är avgörande att de olika insatserna som behövs finns tillgängliga i den omfattning som behövs samt att de håller den kvalitet som behövs.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 16 februari 2022.

Bilagor

1. Motion om fler HVB-hem i kommunal regi

Ärendet

I motion till Kommunfullmäktige föreslår Frida Tånghag (V) och Sara Carlsson Hägglund (V) att:

3. Göteborgs stad tar fram en plan för hur kommunen på kort och lång sikt kan bedriva fler hem för vård och boende i egen regi.
4. Socialnämnden Sydväst tar fram förslag på lämplig placering och utformning av minst ett hem för vård och boende för barn & unga samt minst ett hem för vård och boende för vuxna i egen regi, med inriktning på de behov som är störst bland dessa målgrupper.

Beskrivning av ärendet

Motionen beskriver att för att förbättra kvaliteten på den HVB vård som Göteborgs stad använder så bör kommunen i högre grad bedriva vården själva. Det innebär enligt motionen tydligare styrning och uppföljning, ökad närhet till HVB-hemmen, och förstärkt möjlighet att påverka inriktning och kvalitet på den vård som bedrivs. Motionen beskriver också att Göteborgs stad bedriver en mycket liten del av den HVB vård som används i egen regi.

Förvaltningens bedömning

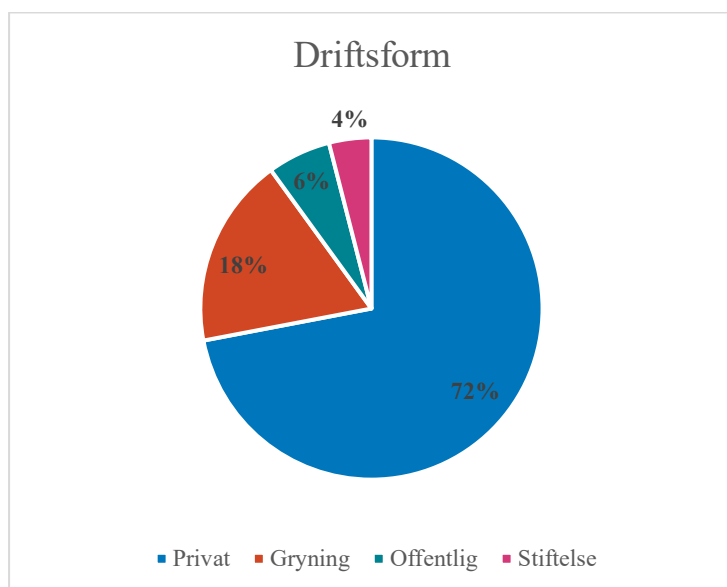
Samlad placerings och inköpsfunktion (Spink) har i uppdrag av socialnämnderna och nämnden för Funktionsstöd att samordna placeringar av vård och boende. Aktuella insatser förmedlas med vissa undantag via Spink. Spink har även i uppdrag att samordna den strategiska delen av köpen och samordnar därför berörda nämnders arbete med kategoristyrning. Kategoristyrning är ett faktabaserat arbetssätt för att tillgodose de behov som aktuell organisation har i uppdrag att tillgodose. Det innebär att bland annat att fördjupade analyser avseende behov genomförs för att åstadkomma ett beslutsunderlag. Avseende motionens förslag så omfattar den stora delar av individ- och familjeomsorgens verksamheter och de flesta analyser som genomförs särskiljer barn och vuxna. Avseende barn och unga så genomfördes en analys avseende HVB som blev klar 2021.

Området är komplicerat och för att beskriva det översiktligt så har Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvar för tvångsvården medan kommunen ansvarar för den frivilliga vården.

Göteborg är största ägare i det kommunala vårdbolaget Gryning vård. Gryning tog vid bildandet över institutioner och familjehemsverksamheter som tidigare drivits av landstingen i Västra Götaland och Göteborgs Stad. Gryning skulle driva och utveckla de verksamheter och insatser som kommunerna av olika skäl inte själva kunde driva och på så sätt erbjuda ett välutvecklat utbud. Gryning ägs av kommunerna i Västra Götaland och erbjuder bland annat HVB- och öppenvård för barn, ungdomar och familjer, jour- och familjehem, beroendevård, lägenheter med stöd, boende för ensamkommande barn och ungdomar, insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck samt LSS-boende.

Marknaden och förutsättningarna har under åren förändrats. Fram till och med de senaste åren har Göteborgs stad utöver ett antal abonnemangsplatser tillämpat "In house" undantaget vilket inneburit att Gryning har kunnat användas utan upphandling. När kriterierna för "In-House" sedan 2018 inte längre uppfylls så behöver Gryning behandlas på samma sätt som övriga leverantörer och ingå ramavtal alternativt direktupphandling. Det har inneburit en hårdare konkurrens och en annan roll mer likställd med övriga leverantörer inom området.

Diagrammet nedan visar hur kostnaderna för HVB exklusive SiS fördelade sig under 2020 mellan olika driftsformer. Majoriteten är externa utförare(72%) och därefter fördelar sig kostnaderna mellan Gryning vård(18%), Kommun(6%) och stiftelse(4%).

Spink återkopplar löpande till förvaltningarna avseende vilka insatser och målgrupper där det finns svårigheter att hitta en plats. Inom det aktuella området så har det en tid varit svårt att hitta platser till de yngre barnen med sammansatta behov utifrån ett socialt perspektiv samt utifrån en funktionsnedsättning. Det handlar inte om många barn men de är särskilt utsatta och riskerar att placeras långt från Göteborg.

I den senaste analysen som genomfördes inför ramavtalsupphandling avseende HVB för barn och unga så var förslaget att inte starta upp fler HVB för målgruppen i egen regi utan att initiera en fördjupad dialog med Gryning.

Det finns fem HVB hem för barn och unga som drivs i egen regi i Göteborg samt ett HVB för vuxna i egen regi i Göteborg med målgruppen unga Vuxna. Ett arbete pågår med att samordning och förmedling av alla HVB som drivs i egen regi sker genom Spink för att säkerställa god beläggning.

I Spinks uppdrag ingår som nämnts ovan att driva och samordna arbetet med kategoristyrning som är ett faktabaserat arbetssätt för att utveckla en behovsförsörjningsstrategi med utgångspunkt i den aktuella organisationens mål och uppdrag. Under 2022 inleds arbete med att ta fram en kategoriplan för såväl barn och unga som vuxna. Målgruppernas hela behov är en avgörande del i den fakta som blir grunden för arbetet som kan resultera i förslag om att utöka HVB verksamheten i egen regi. Om så blir fallet eskaleras det som förslag till berörda nämnder. Motionen anger ett antal viktiga utgångspunkter som behöver beaktas i arbetet.

Förvaltningen bedömning är att inte initiera uppstart av verksamheter innan en mer grundlig analys genomförts och en sådan kommer att ingå i nämnda kategoriplansarbeten. Den analysen omfattar såväl ekonomiska som kvalitativa bedömningar och ställningstaganden.

Förvaltningens bedömning är därför att omhänderta motionens förslag i de kommande kategoriplansarbetena avseende berörda områden och genom dem utarbeta ändamålsenlig behovsförsörjning.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen.

Dag Eliasson

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör